

Ikke bare heilsvart for Barentshav-lodda!

– I november/desember i fjor registrerte «G.O. Sars» relativt store mengder såkalt 0-gruppe yngel – altså halvt år gammel lodde. – Erfaringer fra noen år tilbake viser at det ikke er noe i veien for at loddebestanden kan ta seg hurtig og sterkt opp igjen etter den svikten vi nå opplever i Barentshavet.

Situasjonen for fisket etter lodde i dette området må på kort sikt karakteriseres som heilsvart. Men oppe i all frustrasjonen kunne havforsker Odd Nakken ved Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt på årsmøtet i Fiskebåtdredernes Forbund slå i bordet med et par oppmuntrende opplysninger til alle dem som i det siste har betraktet loddefisket i Barentshavet som noe bortimot utradert en gang for alle.

Havforsker Odd Nakken ville på ingen måte underslå den svært alvorlige reduksjonen i loddebestanden. Han slo fast at 1982–84 årsklassene, som skulle danne grunnlaget for fisket i år, samlet bare utgjør en fjerdepart av de tilsvarende årsklassene for et år siden. – I avtalen mellom Norge og Sovjet er det fastsatt en kvote på 120.000 tonn i 1986. Kvantumet for høst og vinter er ennå ikke bestemt. Det vil fastsettes når vi har flere målinger å holde oss til utover vinteren og våren. Men det er ingen grunn til å tro at dette kvantumet vil bli av en størrelse som man har vært vant med tidligere. Sannsynligvis blir det mye mindre, hevdet Nakken.

Lyspunkt

Men som nevnt innledningsvis kunne han i alle fall varte opp med noen lyspunkt, i tillegg til det de lovende 0-gruppe registreringene på tampen av fjoråret viste.

Nakken viste til erfaringene som ble gjort for noen år siden for Island/Jan Mayen-lodda. Denne bestanden var da så liten at islandske ringnotsnurpere ikke greidde å fiske kvoten sin på gyteinnsiget.

– Bestandssvikten varte imidlertid ikke så lenge som jeg og andre hadde regnet med. Bestanden og fisken tok seg fort og sterkt opp igjen. Selv om årsakene til svikten er ulike i Barentshavet og ved Jan Mayen, tar jeg dette som et tegn på at loddebestanden kan bygge seg svært hurtig opp dersom forholdene ligger til rette for dette, sa Nakken. Han mente at den situasjonen vi idag opplever i Barentshavet – med reduksjon i lodde – og kanskje også

Loddebestanden kan bygge seg svært hurtig opp dersom forholdene ligger til rette for det, mener Odd Nakken.

rekebestanden – grovt sagt er den prisen vi betaler for å få torske- og sildebestanden opp på et høgt nivå igjen.

Flerbestandsmodeller må prioriteres

Fra forskerhold har det gjentatte ganger vært pekt på viktigheten av å prioritere arbeidet med å utvikle flerbestandsmodeller. På årsmøtet i Hauge-sund blei også dette i vedtaks form sterkt understreket av representantskapet.

Odd Nakken viste i den forbindelse til et spørsmål han blei stilt for noen år siden. Det gikk på om forskerne helt hadde glemt at det også finnes naturlige variasjoner i fiskebestandene – eller om de bare var opptatt av hva fisket hadde å si for variasjonene i bestandene.

– Jeg husker ikke hva jeg svarte den gangen. Men det er helt klart at Havforskningsinstituttet sin fremste oppgave er å utforske og gi råd om hvordan naturgrunnlaget for norsk fiske er og blir. De fleste fiskeslag i våre farvatn viser store variasjoner i styrken på årsklassene fra år til år. Denne styrken er tilnærmet bestemt når fisken er et halvt år gammel (0-gruppen). I en alder av 2–5 år kommer den inn i fisket. Dette er bakgrunnen for at instituttet har lagt stor vekt på å fastslå årsklassestykken så tidlig som mulig slik at vi kan gi indikasjoner på hvordan bestanden og fisket blir i framtida. Deretter er vår neste hovedoppgave å hjelpe til med å planlegge fisket. Målet må være å fiske på en måte som kvantumsmessig er størst mulig og mest mulig stabilt. Kort sagt var dette å utnytte en sterk variabel produksjon på beste måte, mente Nakken.

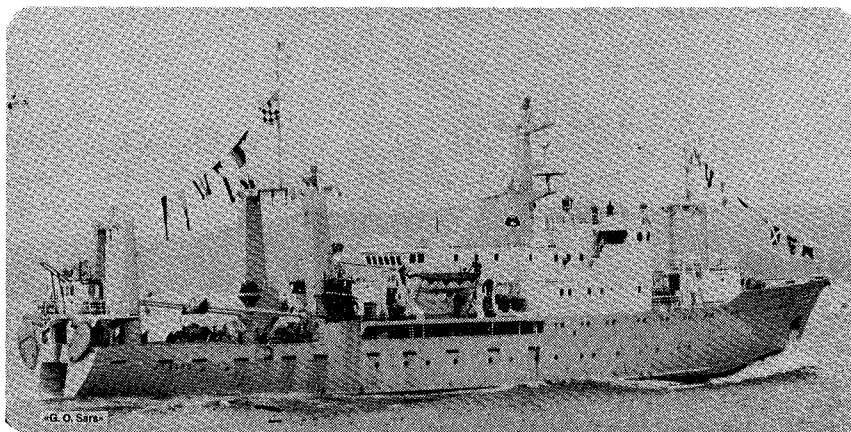
Kunnskapen må kunne tallfestes

Men dette var selvsagt ikke nok, i følge havforsker Nakken. Spørsmålet om hvordan de marine bestandene virker inn på hverandre under skiftende klimaforhold må også besvares og de framtidige tilrådingene fra Havforskningsinstituttet og Det Internasjonale Råd for Havforskning (ICES) må baseres på denne kunnskapen. Og kunnskapene må kunne tallfestes.

— Helt konkret mener jeg at da vi høsten 1983 visste at oppsvingen i torske- og sildebestandene ville komme burde ha vært i stand til å tallfeste nedgangen i lodde- og rekebestandene i 1985–86 – i allfall sånn omtrentlig, sa Nakken. Han hevdet at arbeidet med slike flerbestandsbetraktninger var i gang ved Instituttet og at det fra deres side gjerne bør sikres høyest mulig prioritet. Likevel vil man de nærmeste åra ikke kunne bruke dette som fullgodt grunnlag for kvotebefalinger. I denne tida vil forskerne måtte konsentrere seg om rent forsknings- og utviklingsarbeid slik at det følgelig utelukkende er kvalitative element som kan taes i bruk i denne sammenhengen.

Ikke godt nok rustet

— Et system som dette må prøves ut på historiske dataserier først. Det vil således ta år før det er etablert og utprøvd. I

På slutten av fjoråret registrerte G.O. Sars relativt store mengder 0-gruppe yngel i Barentshavet. På lengre sikt kan dette være en indikasjon på at bestanden vil ta seg opp igjen.

mellomtida må Instituttet opprettholde og forbedre de eksisterende overvåkings- og evalueringsystemene, hevdet Nakken, som la til at man personmessig ikke var godt nok rustet til å gjøre alt dette tilfredsstillende. Omtrent hele innsatsen fra Havforskningsinstituttet er i dag øremerket bruken av de etablerte systemene. Forskerne har for lite rom til å drive med rent forsknings- og utviklingsarbeid for å kunne gjøre jobben sin bedre, mente Odd Nakken.

 Per-Marius Larsen

—lån og løyve—

Gravermark

Eilif Pettersen, Brenna, Gravermark, har fått løyve til å etablere klekkeri- og settefiskanlegg for en årlig produksjon på inntil 300.000 stk. sjødyktig settefisk av laks, ørret og regnbueørret og røye. Anlegget, som har reg.nr. N/r 11, skal ligge i Brenna, Vågan kommune i Nordland.

Gibostad

Leif Larsen, Gibostad, har fått løyve til å innføre et nybygg på 80 brt. og 18.3 m. lengste lengde i merkeregisteret. Fartøyet må være kontrahert og under bygging innen to år, ellers faller tilsagnet bort.

FISKERIDIREKTORATET

Fast stilling og vikariat som førstesekretær/konsulent

Ved Fiskeridirektoratet, Juridisk kontor, er det ledig en fast stilling og et vikariat som førstesekretær/konsulent for tiltredelse snarest.

Stillingen ønskes fortrinnsvis besatt av jurister med praksis fra offentlig forvaltning, men også andre med høyere utdanning og kjennskap til fiskerinæringen kan søke. Stillingene lønnes etter ltr. 19/23 i statens regulativ med kr. 128.576/155.258 brutto pr. år etter kvalifikasjoner. Det trekkes 2 % pensjonsinnskudd.

Nærmere opplysninger om stillingene kan fåes ved henvendelse til kontorsjef Arne Wåge, tlf. (05) 20 00 70 lokal 456.

Søknad mrk. 10/86 for fast stilling og mrk. 11/86 for vikariatet, sendes sammen med bekreftede avskrifter av vitnemål og attester til Fiskeridirektoratet, Personalkontoret, Boks 185, 5001 Bergen innen 25.2.86.

Oppdrettsoptimisme på Færøyane

På Færøyane er det store forventninger til oppdrettsnæringa. Industriministeren Vilhelm Johannesen seier til Eksport-Aktuelt at den noverande produksjonen på 550 tonn (1984) laks og aure venteleg vert tidobla innan 1988.

Det første fullt private oppdrettsanlegget på Færøyane kom i drift i 1977, og styresmaktene på Færøyane har til og med i dag gitt 50 konsesjonar for oppdrett av laks og aure. Smoltproduksjonen er for liten i dag. Dei ti konsesjonshavarane har løyve til å produsere 2,5 millionar laksesmolt og aureyngel. Styresmaktene tok sikte på å auka produksjonen til fem millionar smolt og yngel i løpet av to år.

Ø.Ø.